

Ministerstwo Gospodarki

RAPORT

**Z WYNIKÓW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
PROJEKTU
POLITYKI ENERGETYCZNEJ POLSKI DO 2030 ROKU**

Warszawa, lipiec 2009 r.

SPIS TREŚCI

1. Przebieg procesu konsultacji.....	3
2. Zgłoszone uwagi	3
2.1. Polityka energetyczna Polski do 2030 roku – dokument główny oraz program działań wykonawczych.....	3
2.2. Ocena realizacji polityki energetycznej od 2005 roku.....	9
2.3. Prognoza zapotrzebowania na paliwa i energię do 2030 roku.....	10
2.4. Prognoza oddziaływania na środowisko	11
3. Podsumowanie	11

1. Przebieg procesu konsultacji

W dniach 10 kwietnia – 3 czerwca 2009 roku odbyły się konsultacje społeczne projektu dokumentu *Polityka energetyczna Polski do 2030 roku*. Procesowi podlegał dokument główny *Polityka energetyczna Polski do 2030 roku* oraz załączniki: *Ocena realizacji polityki energetycznej po 2005 roku*, *Prognoza zapotrzebowania na paliwa i energię do 2030 roku*, *Program działań wykonawczych na lata 2009-2012*, *Prognoza oddziaływania polityki energetycznej na środowisko*. Ostatni z ww. załączników zawierał podsumowanie wykonanej na zamówienie Ministerstwa Gospodarki prognozy oddziaływania projektu polityki energetycznej na środowisko. Pełny tekst prognozy został umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki i podlegał konsultacjom społecznym w dniach 29 kwietnia – 21 maja 2009 r.

Konsultacje społeczne przeprowadzone zostały zgodnie z procedurą przewidzianą w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (Dz. U. Nr 22 poz. 1658 z późn. zm) oraz przepisami wynikającymi z ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

O rozpoczęciu konsultacji społecznych uczestnicy zostali poinformowani pisemnie (wysłano informację do ponad 150 organizacji, w tym organów samorządowych, organizacji społecznych i gospodarczych, środowisk naukowych oraz przedsiębiorstw). Ponadto informacja o trwających konsultacjach została ogłoszona w Internecie, w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim („Gazeta Prawna”) oraz w siedzibie Ministerstwa Gospodarki.

W trakcie konsultacji społecznych napłynęło ponad 1100 uwag szczegółowych do dokumentu, zgłoszonych przez kilkadziesiąt organów i organizacji. W konsultacjach społecznych wzięli udział przedstawiciele samorządu terytorialnego, organizacji ekologicznych, izb oraz towarzystw gospodarczych, środowisk naukowych, związków zawodowych oraz związków pracodawców, przedsiębiorstw działających w sektorze energetycznym, a także osób prywatnych. Ze względu na różny profil organizacji oraz reprezentowane przez nie różnorodne interesy, zgłoszone uwagi czasami były sprzeczne, a przedstawione propozycje wykluczały się. W związku z powyższym proces uwzględniania uwag w projekcie dokumentu wymagał wielu rozstrzygnięć, często o znaczeniu strategicznym.

2. Zgłoszone uwagi

2.1. Polityka energetyczna Polski do 2030 roku – dokument główny oraz program działań wykonawczych

Najwięcej uwag zgłoszono do dokumentu przedstawiającego długoterminową strategię rządu w sektorze energetycznym. Ze względu na fakt, że Załącznik 3 *Program działań wykonawczych na lata 2009-2012* przedstawia sposób realizacji działań zapisanych w dokumencie głównym, niniejszy raport będzie przedstawiał podsumowanie uwag zgłoszonych do obu tych dokumentów.

Uwagi ogólne:

Uwagi o charakterze ogólnym stanowiły znaczną część nadesłanych stanowisk. Odnosiły się one do formy dokumentu, konieczności uzupełnienia jego zakresu, a także jego celów.

Organizacje ekologiczne postulowały, żeby przeformułować politykę energetyczną tak, aby głównym celem zapisanych w niej działań było obniżenie negatywnego oddziaływania sektora energii na środowisko. Przedstawiono propozycję, że punkt wyjścia do przygotowania polityki energetycznej powinno stanowić określenie docelowej wielkości emisji gazów cieplarnianych, jakie ma emitować sektor energetyczny, a jako priorytetowe wskazać także zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz wzrost efektywności energetycznej. Ministerstwo Gospodarki, opracowując projekt dokumentu musi opierać się na art. 13 ustawy - *Prawo energetyczne*, który stanowi, że celem polityki energetycznej państwa jest „zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju, wzrostu konkurencyjności gospodarki i jej efektywności energetycznej, a także ochrony środowiska”. Cele te są równoważne. W związku z powyższym nie jest możliwe sformułowanie celów polityki energetycznej w proponowany sposób. Jednocześnie należy wyraźnie podkreślić, że wśród priorytetów polityki energetycznej znalazło się zarówno ograniczenie negatywnego wpływu energetyki na środowisko, jak również rozwój wykorzystania OZE i wzrost efektywności energetycznej.

Wiele organizacji postulowało przedstawienie nakładów finansowych koniecznych na realizację polityki energetycznej oraz kosztów powstałych w wyniku jej realizacji. Ministerstwo Gospodarki przygotowało i przedstawi Radzie Ministrów dokument zawierający szacunkowe koszty realizacji działań zapisanych w *Polityce energetycznej* oraz *Programie działań wykonawczych na lata 2009-2012*. Należy jednak wyraźnie podkreślić, że oszacowane nakłady finansowe stanowią jedynie przybliżoną ekspercką ocenę i nie będą stanowić jedynej podstawy do planowania wydatków z budżetu państwa w tym obszarze.

Często pojawiającym się wnioskiem było uzupełnienie dokumentu o rozdział przedstawiający diagnozę sektora energetycznego. Diagnoza sektora energetycznego jest przedstawiona w *Prognozie zapotrzebowania na paliwa i energię do 2030 roku*, *Prognozie oddziaływania polityki energetycznej na środowisko* oraz *Ocenie realizacji polityki energetycznej od 2005 roku*. Nie jest celowe przedstawianie diagnozy w osobnym rozdziale, gdyż zwiększałoby to niepotrzebnie objętość dokumentu oraz prowadziłyby do powtórnego opisywania już poruszonych kwestii.

Ważnym elementem, o który został uzupełniony projekt dokumentu są wskaźniki realizacji polityki energetycznej. W trakcie konsultacji społecznych zwracano uwagę na konieczność zwymiarowania efektów projektowanych działań, gdyż ich brak będzie stanowił przeszkodę w ocenie realizacji zapisów dokumentu. W związku z powyższym w *Polityce energetycznej* przedstawiono wskaźniki mające służyć do oceny realizacji priorytetowych kierunków tego dokumentu. Przedstawione wskaźniki będą podstawą do monitorowania realizacji zapisów dokumentu, jednakże należy zaznaczyć, że celowość formułowanie ocen na ich podstawie ma sens w długim okresie czasu.

Do *Polityki energetycznej* dodano także zapisy uwzględniające działania na rzecz wdrożenia projektowanych dyrektyw UE – w tym nowej dyrektywy IPPC. W projekcie przedstawionym do konsultacji społecznych regulacje te zostały pominięte, gdyż uznano, że jest bardzo trudne oceniać skutki wprowadzenia dyrektyw, których ostateczny kształt nie został ustalony. Jednakże ze względu na duży spodziewany wpływ ww. regulacji na sektor energetyczny oraz

ze względu na oczekiwania partnerów społecznych zdecydowano, że konieczne jest dodanie zapisów w tym zakresie.

Partnerzy społeczni bardzo często odnosili się do mechanizmów wsparcia w postaci systemu świadectw pochodzenia. Podmioty zgłaszające uwagi przedstawiły stanowisko, że przesądzenia odnośnie stosowania mechanizmów wsparcia dla OZE, metanu, kogeneracji oraz efektywności energetycznej wymagają rzetelnej analizy i weryfikacji efektywności, która miałaby wykazać, że wybrana metoda jest tańsza niż inne rozwiązania. Uwaga została uznana za zgodną z intencjami Ministerstwa Gospodarki, dlatego w przypadku „zielonych” i „czerwonych” certyfikatów ocena systemu zostanie przeprowadzona. Polityka energetyczna nie wskazuje jednoznacznie o wprowadzeniu systemu „białych certyfikatów”, pozostawiając rozstrzygnięcie w tej kwestii organom współpracującym nad ustawą o efektywności energetycznej.

Wskazywano także na konieczność skorelowania polityki energetycznej z Konsepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju oraz planami inwestycyjnymi w innych sektorach, w szczególności z infrastrukturą komunikacyjną. Uwaga ta została uznana za zasadną. W związku z tym projekt dokumentu zawiera szereg zapisów mających na celu uwzględnienie istotnych z punktu widzenia bezpieczeństwa energetycznego inwestycji w planowaniu przestrzennym. Dlatego między innymi w projekcie dokumentu znalazły się zapisy mówiące o konieczności ochrony złóż o znaczeniu strategicznym przed zabudową uniemożliwiającą ich przyszłe wykorzystanie.

Wiele uwag wskazywało na konieczność powołania ośrodka analitycznego prowadzącego ciągle prace nad kwestiami związanymi z polityką energetyczną. Ministerstwo Gospodarki stoi na stanowisku, że powołanie podległego Radzie Ministrów ośrodka analitycznego wykonującego prace na potrzeby administracji jest celowe. Jednakże ze względu na obecną sytuację budżetu państwa działanie takie nie wydaje się możliwe do przeprowadzenia.

Poprawa efektywności energetycznej

Kluczowym obszarem dla realizacji polityki energetycznej dążenie do poprawy efektywności energetycznej gospodarki. W związku z tym projekt dokumentu wyznacza bardzo ambitne cele w tym zakresie. Wiele uwag zgłoszonych w konsultacjach dotyczyło przedstawionych celów. Zostały one określone jako zbyt ambitne i bardzo trudne, jeśli nie niemożliwe do osiągnięcia. W szczególności została poddana w wątpliwość realność osiągnięcia zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego. Ministerstwo Gospodarki podkreśla, że uwagi w tym zakresie często wynikały ze złej interpretacji zapisów dokumentu - nie zakłada on osiągnięcia zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego bez względu na konsekwencje, a jedynie dążenie do jego osiągnięcia.

Wiele uwag dotyczyło także sposobu sformułowania celu „Konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15”. Postulowano, aby uwzględniać parytet siły nabywczej, warunki klimatyczne czy stopień rozwoju gospodarczego. Ministerstwo Gospodarki zdecydowało o pozostawieniu celu w zaproponowanym brzmieniu, gdyż w sposób najlepszy oddaje on intencję zawartą w polityce energetycznej.

Dużo uwag szczegółowych odnosiło się do realizacji działań w zakresie poprawy efektywności energetycznej. W szczególności wiele z nich odnosiło się do propozycji wprowadzenia systemu wsparcia w postaci „białych certyfikatów”. Jednakże należy zauważyć, że samo wprowadzenie systemu nie budziło większych wątpliwości, a uwagi odnosiły się głównie do zagadnień szczegółowych.

Obok systemu „białych certyfikatów” uwagi dotyczyły kwestii promocji wysokosprawnej kogeneracji. Partnerzy społeczni wskazywali, że cel dwukrotnego zwiększenia produkcji energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji do 2020 roku może nie być możliwy do osiągnięcia. Jednakże Ministerstwo Gospodarki uznało, że rozwój wysokosprawnej kogeneracji jest bardzo istotny dla polityki energetycznej, a wyznaczenie ambitnego celu w tym zakresie będzie stanowiło pozytywny sygnał dla inwestycji.

Wzrost bezpieczeństwa dostaw - węgiel

W trakcie konsultacji społecznych szereg podmiotów wskazywało na problemy wynikające z oparcia bezpieczeństwa energetycznego na rodzimych zasobach węgla. Duży udział węgla w bilansie energetycznym może przyczynić się do trudności w wypełnieniu zobowiązań międzynarodowych w ekologii oraz ochrony klimatu.

Wiele kontrowersji wywołały zapisy dotyczące ochrony złóż węgla o znaczeniu strategicznym poprzez ich umieszczenie w planach zagospodarowania przestrzennego. Uczestniczący w konsultacjach przedstawiciele sektora energetycznego, a także środowisk akademickich poparli propozycję umieszczenie w projekcie dokumentu zapisów dotyczących ochrony złóż. Jednocześnie 6 gmin (Lubin, Ścinawa, Prochowice, Ruja, Kunice, Miłkowice) na których terenie znajduje się złożo węgla brunatnego Legnica wyraziły stanowczy protest przeciwko zabezpieczeniu złóż węgla brunatnego przed dalszą zabudową infrastrukturalną. W opinii gmin realizacja ww. działań wstrzyma możliwości rozwoju sieci transportowej oraz budownictwa mieszkaniowego na ich terenach. Wskazywano również, że proponowane działania 2.2 i 2.3 odbierają gminom uprawnienia, przez co pozbawiają je wpływu na kształtowanie ładu przestrzennego na własnym terytorium. Celem proponowanych zapisów było zniesienie barier prawnych, uproszczenie i przyspieszenie procedur oraz przede wszystkim ochrona złóż strategicznych. Ministerstwo Gospodarki podjęło decyzję o modyfikacji zapisów działania 2.2 tak, aby w żaden sposób nie poddawały w wątpliwość prawa gmin do decydowania w tym zakresie. Ze względu na konieczność zapewnienia możliwości eksploatacji strategicznych złóż węgla w przyszłości postanowiono o utrzymaniu zapisów dotyczących ich ochrony.

Wzrost bezpieczeństwa dostaw - gaz

W zakresie gazu ziemnego wskazywano, że polityka energetyczna powinna odnosić się do kwestii długoterminowych kontraktów na dostawy gazu z kierunku wschodniego. W stopniu niewystarczającym, zdaniem środowiska naukowego dokument odnosi się do prac badawczych i rozwojowych w sektorze gazu ziemnego. Przedstawiano także uwagę, że konieczne jest stworzenie systemu wspierającego komercyjne poszukiwania gazu ziemnego, a także wprowadzenia ułatwień dla inwestycji m.in. poprzez skuteczną kontrolę organów państwa nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Uwagi te zostały częściowo uwzględnione poprzez doprecyzowanie zapisów w dokumencie.

Wskazywano także konieczność dalszego wprowadzania mechanizmów konkurencji na rynku gazu ziemnego. Uwaga ta została uwzględniona w ramach programu działań wykonawczych.

Wzrost bezpieczeństwa dostaw – ropa naftowa i paliwa ciekłe

Uwagi dotyczące działań w sektorze ropy naftowej odnosiły się do konieczności przeprowadzenia działań zmierzających do wdrożenia zasad TPA w odniesieniu do

infrastruktury paliwowej, rozbudowy infrastruktury oraz prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych w tym zakresie. Uwagi te zostały częściowo uwzględnione poprzez doprecyzowanie zapisów w dokumencie.

Wzrost bezpieczeństwa dostaw – energia elektryczna i ciepło

Zasadnicze zastrzeżenia dotyczyły niedostatecznego uwzględnienia w tym rozdziale problematyki ciepłownictwa oraz braku określenia źródeł finansowania niezbędnych inwestycji w sektorze.

Uwaga dotycząca ciepłownictwa została uwzględniona poprzez dodanie nowego celu oraz przeniesienie i doprecyzowanie dwóch działań wykonawczych odnoszących się do tego sektora. Należy zwrócić uwagę, że działania stymulujące rozwój ciepłownictwa znajdują się również w rozdziale poświęconym efektywności energetycznej oraz odnawialnym źródłom energii.

Polityka energetyczna przewiduje, że źródłem finansowania inwestycji będą przede wszystkim środki komercyjnych przedsiębiorstw. Państwo nie będzie bezpośrednio inwestorem, brak jest też środków publicznych, aby stworzyć system dotacji dla wszystkich oczekujących tego podmiotów. Niemniej jednak w dokumencie przewidziano systemy wsparcia dla pożądaných inwestycji, które nie w chwili obecnej komercyjnie opłacalne. Takie systemy dotyczą odnawialnych źródeł energii, wysokosprawnej kogeneracji oraz wytwarzania energii z metanu.

Wiele uwag dotyczyło działania związanego z nowym systemem wydania warunków przyłączenia do sieci OZE. Ze względu na fakt, iż Rada Ministrów przyjmując projekt nowelizacji ustawy - Prawo energetyczne przesądziła o szczegółowym zakresie tego instrumentu, zrezygnowano z przywoływania go w Polityce.

Zgodnie z postulatami partnerów gospodarczych, doprecyzowano działania związane z likwidacją barier w rozwoju infrastruktury liniowej, przewidując przygotowanie specustawy.

Zrezygnowano z uwzględniania uwag o charakterze szczegółowym, np. określenia zasad gospodarowania mocą bierną czy budowy sieci trunkingowej. Uznano, że tego typu kwestie są domeną zwykłej działalności przedsiębiorstw energetycznych i nie wymagają przesądzeń politycznych.

Dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej

W ramach konsultacji społecznych bardzo kontrowersyjnym tematem było wprowadzenie energetyki jądrowej. Przedstawiona propozycja rozpoczęcia działań zmierzających do przygotowania infrastruktury koniecznej do rozpoczęcia programu energetyki jądrowej w Polsce spotkała się z dużym poparciem ze strony wielu organizacji naukowych i izb gospodarczych wskazujących na pozytywne aspekty związane z wykorzystaniem tego rodzaju energii. Jednocześnie organizacje ekologiczne wyraziły stanowczy sprzeciw przeciwko działaniom w tym zakresie, wskazując na zagrożenia ekologiczne, a także na konieczność poniesienia wysokich nakładów inwestycyjnych. Organizacje ekologiczne przedstawiły stanowisko, że środki jakie mają zostać przeznaczone na rozwój energetyki jądrowej powinny zostać wykorzystane na rozwój odnawialnych źródeł energii. Warto zaznaczyć, że do

stanowiska nadesłanego przez organizację Greenpeace zostało dołączone ok. 10 tyś. podpisów obywateli.

Ministerstwo Gospodarki stoi na stanowisku, że wykorzystanie energetyki jądrowej będzie korzystne ze względów ekonomicznych, ekologicznych, a także wpłynie pozytywnie na bezpieczeństwo energetyczne Polski. Jednocześnie projekt dokumentu przewiduje przygotowanie programu polskiej energetyki jądrowej, a następnie przeprowadzenie na jego bazie konsultacji społecznych. Program zostanie poddany wszelkim wymaganym prawem procedurom, w tym strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Dopiero po przeprowadzeniu ww. procedur program zostanie przedłożony Radzie Ministrów do akceptacji. Dodatkowo przeprowadzone zostaną analizy lokalizacyjne oraz procedury oceny oddziaływania na środowisko dla konkretnych przedsięwzięć. W związku z powyższym Ministerstwo Gospodarki postanowiło pozostawić w projekcie dokumentu zapisy dotyczące rozwoju energetyki jądrowej.

Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Dużo kontrowersji wzbudzało ustalenie celów w zakresie odnawialnych źródeł energii. O ile cel 15% udziału OZE w energii finalnej w 2020 roku, wynikający z pakietu klimatyczno-energetycznego był mniej kwestionowany, choć podważano realność jego osiągnięcia, to cel na rok 2030 (20% w energii finalnej) był obiektem częstej krytyki. Środowiska ekologiczne uznały oba cele za mało ambitne i wnioskowały o ustanowienie wyższych celów dla Polski. Pozostałe podmioty zgłaszające uwagi - środowiska naukowe oraz izby gospodarcze stanowczo stwierdzały, że postawione cele są zbyt ambitne, niemożliwe do osiągnięcia oraz bardzo kosztowne w realizacji. Ze względu na fakt, że *Prognoza zapotrzebowania na paliwa i energię do 2030 roku* wykazała, że pomimo prowadzenia aktywnej polityki wsparcia w 2030 roku udział OZE w energii finalnej wynosić będzie około 16%, Ministerstwo Gospodarki postanowiło nie ustanawiać celu na 2030 rok. Postanowiono, wyznaczyć jedynie minimalny cel na 2020 rok na poziomie 15% oraz zaznaczyć, że pożądany jest dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych. Takie sformułowanie uwzględnia stanowisko zarówno organizacji sceptycznych, co do możliwości rozwoju OZE, jak i organizacji ekologicznych, dla których wyznaczenie celu na poziomie 20% udziału w energii finalnej mogło oznaczać ograniczenie rozwoju tych źródeł.

Wiele uwag podkreślało konieczność rozwoju OZE w sposób zrównoważony, oraz w taki sposób aby nie wpływał on negatywnie na produkcję spożywczą oraz nie prowadził do nadmiernej eksploatacji lasów oraz naruszenia bioróżnorodności. Ministerstwo Gospodarki uwzględniło te uwagi dodając stosowne zapisy.

W trakcie konsultacji społecznych najwięcej uwag w zakresie odnawialnych źródeł energii dotyczyło mechanizmu wsparcia. Partnerzy społeczni przedstawili wiele krytycznych opinii dotyczących działania obecnego systemu. Podkreślano, że konieczne jest zintensyfikowanie mechanizmów promujących OZE, nakierowanych w szczególności na rozwój nowych źródeł. Organizacje przedsiębiorców z sektora energetyki odnawialnej postulowały zmianę systemu wsparcia z „zielonych certyfikatów” na „feed in tariffs”. Jednocześnie podkreślano konieczność stabilności systemu wsparcia, tak aby dawał on podstawę do decyzji inwestycyjnych. W opinii Ministerstwa Gospodarki system „zielonych certyfikatów” działa zbyt krótko, aby w dokonać rzetelnej oceny jego efektywności i skuteczności. W związku z powyższym zaproponowane działania 4.2 przewiduje dokonanie analizy efektywności kosztowej mechanizmu wsparcia i na tej podstawie zostaną podjęte przesądzenia o wprowadzeniu ewentualnych zmian.

Rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii

Uwagi zgłoszone do tego kierunku polityki energetycznej wskazywały na konieczność dalszego konsekwentnego wprowadzania mechanizmów konkurencji w sektorze energetycznym w Polsce. Postulowano także potrzebę zaakcentowania udziału Polski w tworzeniu regionalnego rynku energii elektrycznej. Jednocześnie wskazywano, że zbyt ogólnikowo potraktowany został problem prywatyzacji. Ministerstwo Gospodarki postanowiło uzupełnić dokument o zapisy dotyczące zamierzeń w zakresie rozwoju współpracy regionalnej. Jednocześnie należy podkreślić, że w dokumencie doprecyzowano szereg działań, które są nakierowane na zwiększenie zakresu działania mechanizmów konkurencji.

Duża część uwag dotyczyła działania związanego z wprowadzeniem nowej architektury rynku energii elektrycznej. Zapisana w działaniu 5.1 propozycja rozważenia wprowadzenia systemu taryf węzłowych spotkała się z wieloma uwagami krytycznymi. Przedmiotowe działanie nie przesądza jednak o wprowadzeniu modelu, a jedynie o przygotowaniu koncepcji jego wprowadzenia. Decyzja odnośnie wdrożenia modelu zostanie podjęta przez Radę Ministrów po przeanalizowaniu wszystkich skutków ewentualnych zmian. Ministerstwo Gospodarki stoi na stanowisku, że celowe jest rozważenie zmiany modelu rynku energii elektrycznej na system taryf węzłowych, w związku z czym postanowiono pozostawić działanie 5.1 w zaproponowanym kształcie.

Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko

Szereg uwag odnosił się do wsparcia rozwoju technologii wychwytu i składowania dwutlenku węgla. Wiele podmiotów poddawało w wątpliwość celowość działań w tym zakresie uzasadniając, że CCS nie rozwiązuje problemu dwutlenku węgla, a także wpływa negatywnie na efektywność wytwarzania energii. Ministerstwo Gospodarki, ze względu na pozycję węgla w bilansie energetycznym, uznaje technologie czystego węgla, a w szczególności CCS za bardzo interesujące. W związku z powyższym pozostawione zostały zapisy w tym zakresie.

Przedstawiciele podsektora ciepłowniczego zwrócili uwagę na problem utraty konkurencyjności przez dużych wytwórców ciepła, którzy podlegają lub będą podlegać wymogom w zakresie ochrony środowiska, w stosunku do małych źródeł rozproszonych. Ministerstwo Gospodarki stwierdziło, że bez szczegółowych analiz tego problemu trudno jest przesądzić o stosowaniu konkretnych mechanizmów zapobiegających niekorzystnym zjawiskom. Zaproponowano ustanowienie wieloletniego programu ograniczania emisji ze spalania paliw w mieszkalnictwie mającego na celu redukcję zapotrzebowania ciepła do celów grzewczych, zastąpienie paliw stałych paliwami przyjaznymi dla środowiska oraz wykorzystanie dla potrzeb domowych odnawialnych źródeł energii.

Dodano także zapisy dotyczące zwiększenia wykorzystania ubocznych produktów spalania w energetyce oraz ograniczania negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych.

2.2. Ocena realizacji polityki energetycznej od 2005 roku

Ocena realizacji polityki energetycznej od 2005 roku przedstawia syntetyczną ocenę działań państwa w sektorze energetycznym. Przygotowany projekt załącznika przedstawia ocenę realizacji Polityki energetycznej do 2025 roku, oraz programów sektorowych: *Programu dla*

elektroenergetyki, Polityki dla przemysłu naftowego w Polsce, Polityki dla przemysłu gazu ziemnego oraz Strategii działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007 – 2015.

Wiele uwag wskazywało, że przedstawiona ocena jest za mało krytyczna. W szczególności nie są w przedstawione przyczyny braku realizacji każdego z działań. W niedostatecznym stopniu, zdaniem zgłaszających uwagi, zostały zaprezentowane wnioski z przedstawionej oceny.

Ponadto najważniejsze uwagi szczegółowe dotyczyły oceny przeprowadzonej konsolidacji sektora elektroenergetycznego, sposobu rozwiązania KDT, osłabienia niezależności Prezesa URE, niepełnej deregulacji cen detalicznych oraz braku restrukturyzacji przedsiębiorstw energetycznych, a także nie wdrożenia dyrektywy 2006/32/WE. Zdaniem uczestniczących w konsultacjach społecznych, nie odniesiono się w wystarczającym stopniu do braku działań związanych z akcją informacyjną dotyczącą energetyki jądrowej.

W opinii Ministerstwa Gospodarki przedstawiona ocena działań podejmowanych od 2005 roku jest rzetelna. Przedstawione zostały zarówno działania, jakie zostały zrealizowane w 9 obszarach, do jakich odnosiła się *Polityka energetyczna Polski do 2025 roku*, jak i działania, które zostały nie zrealizowane, lub wykonane w sposób odmienny od zaplanowanego.

2.3. Prognoza zapotrzebowania na paliwa i energię do 2030 roku

Prognoza zapotrzebowania na paliwa i energię została wykonana przy założeniu prowadzenia aktywnej polityki energetycznej. W związku z tym przedstawia najbardziej prawdopodobny scenariusz rozwoju sytuacji w sektorze energetycznym, jaki nastąpi przy w wyniku realizacji działań określonych i realizowanych w ramach *Polityki energetycznej Polski do 2030 roku*. Wiele uwag zgłoszonych do tego załącznika odnosiło się do wyników prognozy, wskazując np.: na zbyt niski przewidywany wzrost zapotrzebowania na energię, malejący udział węgla w bilansie energetycznym itd., porównując wyniki z dotychczasowymi prognozami wykonywanymi w wariacie *business as usual*.

Wiele podmiotów uczestniczących w konsultacjach społecznych stwierdziło, że celowe byłoby przygotowanie kilku wariantów prognozy dla sektora energetycznego. Ze względu na brak możliwości finansowych oraz przewidywane istotne opóźnienie prac nad dokumentem, Ministerstwo Gospodarki zdecydowało się nie wykonywać dodatkowych analiz prognostycznych. Ponadto długoterminowe prognozy energetyczne są przygotowywane przez wiele ośrodków (np.: na potrzeby Komisji Europejskiej), w związku z czym dostarczają one wystarczającego materiału porównawczego.

W konsultacjach społecznych wskazywano, że prognoza nie uwzględnia skutków wprowadzenia obecnie projektowanych dyrektyw IPPC i CAFE oraz polityki klimatycznej po 2020 roku. Należy podkreślić, że nie jest możliwe uwzględnienie w prognozie skutków wprowadzenia przepisów, których ostateczny kształt nie został ustalony.

W konsultacjach przedstawiano stanowisko, że przedstawiony w prognozie wzrost zapotrzebowania na energię jest zaniżony. *Prognoza zapotrzebowania na paliwa i energię do 2030* zakłada duże oszczędności wynikające z realizacji działań w zakresie efektywności energetycznej, która stanowi priorytetowy kierunek polityki energetycznej. W związku z czym przedstawiona ścieżka wzrostu zapotrzebowania na energię znacznie się różni od przedstawianych w innych analizach.

Ponadto zgłoszono wiele uwag dotyczących szczegółowych założeń i wyników, m.in. przyjętego poziomu cen uprawnień do emisji CO₂, udziału węgla kamiennego i brunatnego w bilansie paliwowo-energetycznym w przyszłości oraz tempa rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Prognoza zapotrzebowania na paliwa i energię do 2030 stanowi materiał do dyskusji nad rozwojem sektora energetycznego w perspektywie długookresowej. Jej wyniki należy interpretować biorąc pod uwagę założenia na jakich została ona przeprowadzona i nie należy ich traktować jako programu działań państwa, a jedynie jako ocenę skutków działań zapisanych w *Polityce energetycznej Polski do 2030 roku*.

2.4. Prognoza oddziaływania na środowisko

Załącznik Prognoza oddziaływania na środowisko prezentuje skrót *Prognozy oddziaływania na środowisko dla Polityki energetycznej Polski do 2030 roku*, wykonanej w ramach Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Polityki energetycznej Polski do 2030 roku. Pełna wersja raportu została poddana konsultacjom w ramach ww. procedury, a załącznik przedstawia jedynie jej najważniejsze wnioski.

Większość uwag zgłoszonych do ww. załącznika wskazywała, że nie spełnia on wymogów ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227). Wyjaśniając, Ministerstwo Gospodarki informuje, że pełna wersja raportu spełnia wszystkie wymagania ww. ustawy. Uwagi szczegółowe zgłoszone do załącznika zostały przeanalizowane i rozstrzygnięte w ramach prac nad *Prognozą oddziaływania Polityki energetycznej Polski do 2030 roku na środowisko*. Pełna analiza tych uwag została załączona do tej prognozy.

3. Podsumowanie

Konsultacje społeczne projektu dokumentu *Polityka energetyczna Polski do 2030 roku* zostały przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami. Dzięki zgłoszonym opiniom i propozycjom Ministerstwo Gospodarki miało możliwość doprecyzowania zapisów dokumentu zgodnie z oczekiwaniami partnerów społecznych. Należy wyrazić przekonanie, że sposób prac nad projektem polityki energetycznej, prowadzony w atmosferze otwartych dyskusji, pozwolił na przygotowanie akceptowalnego społecznie dokumentu, który precyzyjnie odnosi się do wielu kwestii kluczowych z punktu wszystkich uczestników rynków paliw i energii.